

Startles gebit

Doel:

Het gebit

De kinderen...

- noemen verschillen in vorm en functie tussen snijtanden, hoektanden en kiezen
- leggen uit dat tandplak suiker in zuur verandert dat gaatjes in het gebit veroorzaakt

Nodig:

Informatie bij PowerPoint

PowerPoint

Spiegels

Practicum oefenblad

Wit blad

Potloden

Doorloop de PowerPoint met de klas. Daarna gaan de kinderen bij elkaar en bij zichzelf hun gebit bekijken. Aan het einde van de les is er een filmpje over hoektanden, snijtanden en kiezen. <https://schooltv.nl/video/tanden-en-kiezen-de-functie-en-bouw-van-tanden-en-kiezen/>

Eventuele verwerking:

De kinderen tekenen hun eigen gebit op een wit blaadje

Practicum opdracht

Bekijk je gebit

Uit hoeveel snijtanden, hoektanden en kiezen bestaat jouw gebit? Is je gebit al volledig? En bevat jouw gebit verstandskiezen?

Dit ga je tijdens dit practicum onderzoeken.

Nodig

- spiegelkje
- pen
- potlood en liniaal

Wat ga je doen

- Kijk eens met een spiegel in je mond. Je kan drie soorten tanden zien:
 - De snijtanden zijn plat en hebben een scherpe rand, zoals een mes. Ze helpen je het voedsel *afsnijden*.
 - De hoektanden hebben een scherpe en hoekige vorm. Ze staan in voor het *stuktrekken van voedsel*.
 - De kiezen of maaltanden hebben een knobbelige bovenkant. Ze zitten goed vast met twee of drie wortels. Zij helpen je om je voedsel *fijn te malen*.
- Noteer de tandformule van je eigen gebit onder de tabel.
- Ruim alle materialen weer netjes op.
- Beantwoordt de onderstaande vragen.

Vragen:

1. Hoeveel snijtanden, hoektanden, kiezen en verstandskiezen bevat je onderkaak en je bovenkaak? Schrijf de hoeveelheden op in de onderstaande tabel.

	Aantal in de onderkaak	Aantal in de bovenkaak
Snijtanden		
Hoektanden		
Kiezen		
Verstandskiezen		

Informatie bij PowerPoint

Dia 1: Om te eten, heb je tanden en kiezen nodig. Tand en kiezen zorgen ervoor dat je voedsel klein gemaakt wordt. Hierdoor kun je het beter inslikken. Tand en kiezen helpen je ook bij het praten. Sommige letters kun je niet uitspreken als je geen tanden en kiezen hebt.

Dia 2: Je gebit bestaat uit snijtanden, hoektanden en kiezen.

Deze zitten met een of meer wortels in de kaak bevestigd. Het deel van een tand of kies dat buiten de kaak uitsteekt heet de kroon. Een tand of kies bestaat voor het grootste deel uit tandbeen. Tandbeen is erg zacht. Het tandbeen van de kroon is bedekt met glazuur. Het tandbeen van de wortels is bedekt met een dun laagje cement. Glazuur en cement zijn allebei erg hard. In het tandbeen bevindt zich een holte; de tandholte. In deze holte bevinden zich bloedvaten en zenuwen. De bloedvaten in de tandholte zorgen ervoor dat je tand voeding krijgt. De zenuwen zorgen ervoor dat je gewaarschuwd wordt als je een gaatje hebt. Je krijgt dan kiespijn. Om de wortels zit het wortelvlies. Dit vlies zorgt ervoor dat de tand of kies goed vast blijft zitten in de kaak. De kaak zelf is bedekt met tandvlees.

Dia 3: Met je gebit bijt je stukken van je voedsel af en maal je voedsel fijn. Voor deze functies dienen verschillende delen van het gebit: snijtanden, hoektanden en kiezen.

Snijtanden zitten aan de voorkant in je mond. Ze bijten stukken van je voedsel af. Doordat ze beetelvormig zijn, zijn ze hier erg geschikt voor.

Hoektanden zijn van boven puntiger dan snijtanden. Bij de mens hebben de hoektanden dezelfde functie als de snijtanden. Het verschil in vorm tussen een hoektand en een snijtand is bij een mens minder duidelijk dan bij roofdieren. Bij roofdieren dienen de hoektanden voor het grijpen en het verscheuren van de prooi.

Kiezen hebben een knobbelige bovenkant. Daardoor kan het voedsel tussen de kiezen worden fijngemalen.

Dia 4: Iedereen heeft bacteriën in zijn mond. Na het eten maken die bacteriën een zure stof van je etensresten. Deze zure stof zorgt ervoor dat het glazuurlaagje op je tand een klein beetje oplost.

Als je het gebit goed verzorgt kan dit geen kwaad. Het glazuurlaagje kan zich tijdig herstellen. Verzorg je het gebit niet goed dan kan het glazuurlaagje zich niet op tijd herstellen. Hierdoor kunnen gaatjes in het glazuur ontstaan. Daarna kan het tandbeen aangetast worden. Het gevolg hiervan is dat de tandholte bloot komt te liggen. In deze tandholte bevinden zich naast bloedvaten ook zenuwen. Deze zenuwen worden geprikkeld. Dit ervaar je als kiespijn. Etensresten die in je mond achterblijven, vormen samen met bacteriën en speeksel een gelig laagje op je tanden. Dit laagje wordt tandplak genoemd. Tandplak kun je wegpoetsen, maar als het langer blijft zitten, wordt het tandsteen. Tandsteen is zo hard dat je het niet meer weg kunt poetsen. Daarnaast is het ruw, waardoor er weer nieuwe tandplak op wordt afgezet. Door tandsteen kan je tandvlees gaan ontsteken. Ontstoken tandvlees ziet er rood uit en bloedt gemakkelijk. Ontstoken tandvlees trekt zich terug en komt los om de tanden en kiezen te zitten. Daardoor kan de tandplak indringen in de ruimten tussen het tandvlees en de wortels.

